

**ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ**

**The Relationship Between Financial Liquidity and Profitability
of Companies Listed on The Market For Alternative Investment (Mai)**

วาสนา อางสาริกิจ^{1*}

Wasana Artsalikid^{1*}

^{1*}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

^{1*}Faculty of Management Science, Nakhon Sawan Rajabhat University

Corresponding author; E-mail: Malaidoodee@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพคล่องทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 10 บริษัท เก็บรวบรวมข้อมูลแบบitudinal ที่ได้จากรายงานทางการเงินประจำปี พ.ศ. 2560 – 2564 ได้ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ 50 รายปีบริษัท ใช้สูตรเครื่องมือทางการเงิน สถิติเชิงพรรณนาและทดสอบสมมติฐานการศึกษา โดยวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพคล่องทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ และระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย 3.01, 1.58, 6.96, 76.95, 2.84, 182.95, 4.81 และ 107.46 ตามลำดับ 2. ความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ย 5.03, 5.35 และ 4.99 ตามลำดับ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไร เป็นดังนี้ 3.1 อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05 และอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตรากำไรสุทธิ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 3.2 อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3.3 อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ: สภาพคล่องทางการเงิน, ความสามารถในการทำกำไร, บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ, กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) study the financial liquidity of companies listed on the MAI, 2) study the profitability of companies listed on the MAI, and 3) study the relationship between liquidity and profitability of companies listed on the MAI. The sample group is the consumer products group. There are ten companies listed on MAI. Data collection in the secondary data from annual financial reports from 2017 - 2021, obtaining 50 years of annual analytical data. The company uses formulas for financial tools. Descriptive statistics and multiple regression analysis were used to test the study hypothesis.

The findings were as follows: 1. Financial liquidity, including current ratio, quick ratio, account receivable turnover ratio, average collection period, inventory turnover ratio, days inventory, account payable turnover ratio, and average payment period, were averages of 3.01, 1.58, 6.96, 76.95, 2.84, 182.95, 4.81, and 107.46, respectively. 2. Profitability, including net profit margin, return on equity, and return on assets, averaged 5.03, 5.35, and 4.99, respectively. 3. The relationship between financial liquidity and profitability was: 3.1 The inventory and account receivable turnover ratios were positively correlated with the net profit margin. At the statistical significance level of .01 and .05, the account payable turnover ratio was negatively correlated with the net profit ratio at the statistical significance level of .01. 3.2 The inventory turnover ratio and account receivable turnover ratio positively correlated with the return on equity at the statistical significance level of .01, and the account payable turnover ratio was negatively correlated with the return on equity ratio at the statistical significance level of .05. 3.3 The account payable turnover ratio negatively correlated with the return on assets at the statistical significance level of .01.

Keywords: Financial Liquidity, Profitability, Market for Alternative Investment (MAI), Consumer Products Industry Group

บทนำ

จากสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนจากหลายเหตุการณ์ และในปัจจุบันเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพราะตั้งแต่เกิดวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศไทย วิกฤตครั้งนี้ทำให้ผู้นำประเทศหรือนักวิชาการทั้งหลายต่างได้เล็งเห็นถึงความอ่อนบางของโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยในหลาย

ด้าน และสิ่งที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน คือ ปัญหาทางด้านรายได้ครัวเรือนที่ลดลงเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่ผู้ประกอบการบางรายต้องหยุดพักกิจการชั่วคราวหรือปิดกิจการ พนักงานหรือลูกจ้างบางคนถูกลดเงินเดือนหรือลดค่าล่วงเวลา ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยที่มีความเปราะบางจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้ภาคธุรกิจและครัวเรือนไทยมีปัญหาในการชำระหนี้ ด้วยสถานะเศรษฐกิจของประเทศยังไม่ฟื้นตัว ประกอบกับไม่มีการจัดการทางการเงิน หรือการจัดหาเงินทุนและควบคุมกิจกรรมทางการเงินที่ดี อาจประสบปัญหาภาระหนี้ที่เพิ่มสูงขึ้น กลายเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย (รชต ตั้งนรารัชชกิจ. 2565: ออนไลน์) ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ที่การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ส่วนใกล้ชิดและคุ้นเคยกับเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ขณะเดียวกันที่ลักษณะของการทำงานในหลายอาชีพก็ได้ก้าวสู่เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ดังนั้นการวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น จึงจำเป็นต้องมองลงทุนที่จะต้องพิจารณาควบคู่กับความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงานของกิจการที่ต้องเลือกลงทุน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนและได้รับผลตอบแทนที่คาดหวังไว้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย. ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน. 2565: ออนไลน์)

กิจการจะสามารถดำเนินธุรกิจและอยู่รอดได้ในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องวิเคราะห์ที่โครงสร้างทางการเงินของกิจการ ต้องจัดสรรเงินทุนในสินทรัพย์ทั้งสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ให้มีความสมดุลระหว่างสภาพคล่อง และผลกำไร พร้อมทั้งไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน โดยแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมดของธุรกิจประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียน หนี้สินไม่หมุนเวียนและส่วนของผู้ถือหุ้น (ลักษมี งามมีศรี. 2560: 8) เพื่อการจัดสรรและควบคุมกำกับกิจกรรมทางการเงินให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยจะเน้นการตัดสินใจทางธุรกิจในการบริหารทรัพยากรทางการเงินของกิจการเพื่อสร้างความอยู่รอดให้กับธุรกิจ และความพึงพอใจให้กับเจ้าของธุรกิจ เพราะการดำเนินธุรกิจที่มีสภาพคล่องทางการเงินจะส่งผลกับความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยทั่วไปอัตราส่วนที่วัดสภาพคล่อง ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินค้า (กฤษฏา เสกตระกูล. 2564ก: 18) การมีความรู้ความเข้าใจในสินทรัพย์ที่จะลงทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการลงทุนโดยไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในเรื่องความเสี่ยงและทางเลือกในการลงทุนไม่ดีพอถือเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงผู้ลงทุนควรพิจารณาทั้งภาวะเศรษฐกิจในประเทศ ภาวะเศรษฐกิจโลก จากสถานการณ์ข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยศึกษากลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค เนื่องจากในกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น สินค้าแฟชั่น เครื่องสำอาง และเครื่องใช้ไฟฟ้าได้รับผลกระทบจากการปิดศูนย์การค้า รวมทั้งกำลังซื้อก็ลดลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะสินค้าแฟชั่น ซึ่งเป็นสถานการณ์เร่งให้ธุรกิจต้องปรับตัว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพคล่องทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 14 บริษัท ผู้วิจัยใช้ข้อมูลงบการเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – 2564 โดยเลือกศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีการจัดทำงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ถึง 2564 รวม 5 ปี เป็นบริษัทที่มีข้อมูลต่อเนื่อง สมบูรณ์และครบถ้วนได้จำนวน 10 บริษัท ได้ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ 50 รายปีบริษัท (Firm years) ประกอบด้วย 1.บริษัท บีจีที คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) 2.บริษัท โอดี ไบโอเทค จำกัด (มหาชน) 3.บริษัท อีสดีโคสท์เฟอรันิเทค จำกัด (มหาชน) 4.บริษัท อี ฟอร์ แอล เอ็ม จำกัด (มหาชน) 5.บริษัท โฮม พอตเทอร์รี่ จำกัด (มหาชน) 6.บริษัท ยูบิลลี เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน) 7.บริษัท มุ่งพัฒนา อินเทอร์เน็ตแซนด์แนล จำกัด (มหาชน) 8.บริษัท นิवलัสสินิตติ้ง จำกัด (มหาชน) 9.บริษัท เทคโนโลยีเมดิคัล จำกัด (มหาชน) และ 10.บริษัท อินเตอร์ ฟาร์ม่า จำกัด (มหาชน) โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน มุ่งเน้นด้านสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไร โดยใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลทุติยภูมิ จึงไม่กำหนดข้อคำถามในการศึกษาครั้งนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ www.setsmart.com มีรายละเอียด ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ตามรายชื่อบริษัทจดทะเบียน ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2565
2. นำข้อมูลตัวเลขจากรายการบัญชีในงบการเงินของบริษัท ข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2564 ประกอบด้วย งบแสดงฐานะทางการเงิน และงบกำไรขาดทุน รวบรวมเพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงินในด้านต่าง ๆ
3. ดำเนินการนำข้อมูลจากงบการเงินมาตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องของข้อมูล และดำเนินการจัดทำรหัสข้อมูลเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมในงบการเงิน ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 มาใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ 1) อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (เท่า) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (เท่า) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (ครั้ง) ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน) อัตราหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง) ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน) อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (ครั้ง) ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย (วัน) และ 2) ความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย อัตราส่วนกำไรสุทธิ (ร้อยละ) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ) ทำการวิเคราะห์ใช้โปรแกรม Microsoft Excel

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของบริษัท

ตารางที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของบริษัทแสดงจำนวน ค่าร้อยละของบริษัท

ข้อมูลลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้ง		
กรุงเทพมหานคร	6	60.00
ฉะเชิงเทรา	1	10.00
ระยอง	1	10.00
ลำปาง	1	10.00
สมุทรสาคร	1	10.00
ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ		
11 -20 ปี	5	50.00
21-30 ปี	2	20.00
31-40 ปี	1	10.00
41 - 50 ปี	2	20.00
ทุนจดทะเบียนชำระแล้ว		
100 – 500 ล้านบาท	9	90.00
2,501 – 3,000 ล้านบาท	1	10.00
รวม	10	100

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลลักษณะทั่วไปของบริษัท มีรายละเอียดดังนี้

สถานที่ตั้งของบริษัทพบว่าส่วนใหญ่บริษัทตั้งอยู่จังหวัดกรุงเทพมหานครจำนวน 6 บริษัท ร้อยละ 60% รองลงมาตั้งอยู่จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง ลำปางและสมุทรสาคร จำนวนบริษัทละ 1 แห่งเท่ากัน ร้อยละ 10%

ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ พบว่า ส่วนใหญ่บริษัทดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 11 -20 ปี จำนวน 5 บริษัท ร้อยละ 50% รองลงมาดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 21-30 ปี และ 41 - 50 ปี จำนวน 2 บริษัทเท่ากัน ร้อยละ 20% และดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 31-40 ปี จำนวน 1 บริษัท ร้อยละ 10%

ทุนจดทะเบียนชำระแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่บริษัทมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วมูลค่าระหว่าง 100 – 500 ล้านบาท จำนวน 9 บริษัท ร้อยละ 90% และบริษัทมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วมูลค่าระหว่าง 2,501 – 3,000 ล้านบาท จำนวน 1 บริษัท ร้อยละ 10%

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงินของบริษัท

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงินของบริษัทแสดงค่าต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบริษัท (n=50)

สภาพคล่องทางการเงินของบริษัท	Min	Max	\bar{X}	S.D.
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR)	0.52	12.96	3.01	2.47
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR)	0.23	8.08	1.58	1.51
อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (RT)	2.54	28.07	6.96	6.27
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (ACP)	13.00	143.70	76.95	34.67
อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (IT)	0.64	10.42	2.84	1.92
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (AIP)	35.04	569.07	182.95	109.86
อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (AP)	1.26	13.33	4.81	3.01
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย (APP)	27.38	289.27	107.46	63.22

จากตารางที่ 2 แสดงผลวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 รายปีบริษัท โดยแสดงค่าต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบริษัท ดังนี้

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 0.52 ค่าสูงสุด เท่ากับ 12.96 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.47 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.01 เท่า หมายความว่า บริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพื่อชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ 3.01 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน แสดงถึงบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพื่อชำระหนี้สินหมุนเวียนได้มากกว่าหนี้สินหมุนเวียน

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 0.23 ค่าสูงสุดเท่ากับ 8.08 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.51 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.58 เท่า หมายความว่า บริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วเพื่อชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ 1.58 เท่า แสดงถึงบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนเร็วมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนที่บริษัทต้องชำระ

อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 2.54 ค่าสูงสุดเท่ากับ 28.07 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.96 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.27 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6.96 ครั้ง หมายความว่า บริษัทมีจำนวนครั้งของการชำระหนี้จากลูกหนี้การค้าในรอบปีเฉลี่ย เท่ากับ 6.96 ครั้ง

ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 13.00 ค่าสูงสุดเท่ากับ 143.70 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 34.67 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 76.95 วัน หมายความว่า ระยะเวลาในการเก็บหนี้จากลูกหนี้การค้าของบริษัทใช้เวลาเฉลี่ย 76.95 วัน

อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 0.64 ค่าสูงสุดเท่ากับ 10.42 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.92 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.84 หมายความว่า บริษัทสามารถจำหน่ายสินค้าในรอบปีได้เฉลี่ย จำนวน 2.84 ครั้ง

ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 35.04 ค่าสูงสุดเท่ากับ 569.07 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 182.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 109.86 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 182.95 หมายความว่า บริษัทใช้เวลาในการจำหน่ายสินค้าโดยเฉลี่ยในรอบปี 183 วัน

อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 1.26 ค่าสูงสุดเท่ากับ 13.33 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.01 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.81 หมายความว่า บริษัทมีจำนวนครั้งของการชำระหนี้โดยเฉลี่ยในรอบปี 4.81 ครั้ง

ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 27.38 ค่าสูงสุดเท่ากับ 289.27 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 107.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 63.22 เท่ากับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 107.46 หมายความว่า บริษัทมีระยะเวลาในการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้การค้าโดยเฉลี่ยในรอบปี 108 วัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทแสดงค่าต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบริษัท

สภาพคล่องทางการเงินของบริษัท	Min	Max	(\bar{X})	S.D.
อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM)	-97.64	45.35	5.03	18.75
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	-183.80	206.67	5.35	44.39
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)	-62.16	48.42	4.99	14.13

จากตารางที่ 3 แสดงผลวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท จำนวน 50 รายปีบริษัท โดยแสดงค่าต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบริษัท ดังนี้

อัตราส่วนกำไรสุทธิ มีค่าต่ำสุด เท่ากับ -97.64 ค่าสูงสุดเท่ากับ 45.35 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 18.75 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.03 หมายความว่า ยอดขายทุก ๆ 100 บาท จะทำกำไรสุทธิได้ 5.03 บาท

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าต่ำสุด เท่ากับ -183.80 ค่าสูงสุดเท่ากับ 206.68 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.35 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 44.39 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.35 หมายความว่าเงินลงทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นทุก ๆ 100 บาท สามารถให้ผลตอบแทนได้ 5.35 บาท

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าต่ำสุด เท่ากับ -62.16 ค่าสูงสุดเท่ากับ 48.42 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 14.13 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.99 หมายความว่า การลงทุนในสินทรัพย์ของบริษัททุก ๆ 100 บาท สามารถให้ผลตอบแทนได้ 4.99 บาท

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัท

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัท ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูลกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุและการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1) การตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ (normal distribution) ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ โดยการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตรวจสอบข้อมูลจากค่าความเบ้ (skewness) ค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่าข้อมูลเกือบทุกตัวไม่มีคุณสมบัติเป็นการแจกแจงแบบปกติ ส่วนใหญ่มีการแจกแจงเบ้ขวา และพิจารณาจากสถิติทดสอบ Kolmogorov-Smirnov พบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า ข้อมูลไม่มีคุณสมบัติการแจกแจงแบบปกติ (กัลยา วานิชย์บัญชา, และฐิตา วานิชย์บัญชา. 2558: 170)

เมื่อข้อมูลไม่มีคุณสมบัติการแจกแจงแบบปกติ ผู้ศึกษาจึงทำการแปลงข้อมูล (data transformation) โดยใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์จากหน่วยวัดหนึ่งไปเป็นอีกหน่วยวัดหนึ่ง ซึ่งค่าที่แปลงไปแล้ว สามารถแปลงกลับมาได้ค่าเท่าเดิม โดยแปลงเป็นลอการิทึม

2) การตรวจสอบความเป็นเส้นตรง (linearity) และความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) ผู้ศึกษาดำเนินการตรวจสอบสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระคู่ใดมีความสัมพันธ์กันเองสูง โดยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว (bivariate relationship) ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันจากคะแนนที่แปลงแล้ว (Pearson Product Moment Coefficient)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองมีค่าต่ำกว่า .80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ถือว่าตัวแปรอิสระเหล่านี้มีความเป็นอิสระต่อกันอย่างชัดเจน ยกเว้น ตัวแปรอิสระ 4 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยกันเองสูงกว่า .80 ได้แก่ ตัวแปร log_CR กับ log_OR มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .820 ตัวแปร log_RT กับ log_ACP มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.941 ตัวแปร log_IT กับ log_AIP มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.975 และตัวแปร log_AP กับ log_APP มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -1.00 ซึ่งมีความหมายโดยนัยว่าตัวแปรทั้ง 4 คู่นี้มีความสัมพันธ์กันสูง อาจจะก่อให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) โดยผลที่ตามมา คือ ทำให้ไม่อาจแยกได้ว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม อาจมีความคลาดเคลื่อนหรือขาดความแม่นยำในการคาดเดาถึงค่าตอบที่จะเกิดขึ้นให้ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงได้ (มนตรี พิริยะกุล. 2544: 711) โดยแนวทางในการแก้ไขการเกิดภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ ได้แก่ การตัดตัวแปรอิสระคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงออกตัวใดตัวหนึ่ง ให้พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

อิสระกับตัวแปรตามของตัวแปรคู่หนึ่ง โดยเลือกตัวที่มีค่าสูงไว้ (นัจรีภรณ์ สิมมารุณ. 2561: 28) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงตัดตัว

แปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันสูงออก ได้แก่ ตัวแปร log_CR log_ACP log_AIP และlog_APP โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่มีค่าต่ำกว่า จึงเหลือตัวแปรอิสระที่ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ log_QR log_RT log_IT และlog_AP

การทดสอบสมมติฐาน

ผู้ศึกษาได้ทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยใช้วิธีการถดถอยพหุทีละขั้น (stepwise multiple regression analysis) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนสภาพคล่อง ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (log_QR) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (log_RT) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (log_IT) อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (log_AP) และความสามารถในการทำกำไรของอัตราส่วนกำไรสุทธิ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบทีละขั้นระหว่างตัวแปรอัตราส่วนสภาพคล่องกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p-value
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.924	0.401		4.801	0.000
log_AP	-0.605	0.152	-0.469	-3.976	0.000**
log_IT	0.471	0.131	0.423	3.589	0.001**
log_RT	0.362	0.160	0.268	2.268	0.029*

R = .718 R² = .515

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4 พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (log_AP) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (log_IT) และอัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (log_RT) มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกำไรสุทธิ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05

อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ -0.605 รองลงมาคือ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ 0.471 และอัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ 0.362 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในอัตราส่วนกำไรสุทธิได้ ร้อยละ 51.50 (R²) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 48.50 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาทดสอบ

ผู้ศึกษาได้ทดสอบสมมติฐานที่ 2 โดยใช้วิธีการถดถอยพหุทีละขั้น (stepwise multiple regression analysis) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนสภาพคล่อง ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (log_QR) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (log_RT) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (log_IT) อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (log_AP) และความสามารถในการทำกำไรของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (log_ROE)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบทีละขั้นระหว่างตัวแปรอัตราส่วนสภาพคล่องกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

Model	Unstandardized		Standardized	t	p-value
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	0.906	0.540		1.678	0.102
log_IT	0.652	0.177	0.452	3.690	0.001**
log_RT	0.663	0.215	0.378	3.079	0.004**
log_AP	-0.549	0.205	-0.328	-2.679	0.011*

R = .690 R² = .476

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 5 พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (log_IT) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (log_RT) และอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (log_AP) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05

อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ 0.652 และอัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ 0.663 ส่วนอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ -0.549 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ ร้อยละ 47.60 (R²) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 52.40 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาทดสอบ

ผู้ศึกษาได้ทดสอบสมมติฐานที่ 3 โดยใช้วิธีการถดถอยพหุทีละขั้น (stepwise multiple regression analysis) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนสภาพคล่อง ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (log_QR) อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (log_RT) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า (log_IT) อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (log_AP) และความสามารถในการทำกำไรของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (log_ROA)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบที่ละขั้นระหว่างตัวแปรอัตราส่วนสภาพคล่องกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

Model	Unstandardized		Standardized	t	p-value
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	3.296	0.354		9.307	0.000
log_AP	-0.762	0.240	-0.458	-3.172	0.003**

R = .458 R² = .209

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 6 พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (log_AP) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ -0.762 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ได้ ร้อยละ 20.90 (R²) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 79.10 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาทดสอบ

สรุปผลการวิจัย

ผลวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองมีค่าต่ำกว่า .80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ถือว่าตัวแปรอิสระเหล่านี้มีความเป็นอิสระต่อกันอย่างชัดเจน ยกเว้น ตัวแปรอิสระ 4 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยกันเองสูงกว่า .80 ได้แก่ ตัวแปร log_CR กับ log_QR มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .820 ตัวแปร log_RT กับ log_ACP มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.941 ตัวแปร log_IT กับ log_AIP มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.975 และตัวแปร log_AP กับ log_APP มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -1.00 ซึ่งมีความหมายโดยนัยว่าตัวแปรทั้ง 4 คู่นี้มีความสัมพันธ์กันสูง อาจจะทำให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) โดยผลที่ตามมา คือ ทำให้ไม่อาจแยกได้ว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม อาจมีความคลาดเคลื่อนหรือขาดความแม่นยำในการคาดเดาค่าตอบที่จะเกิดขึ้นให้ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงได้ (มนตรี พิริยะกุล. 2544: 711) โดยแนวทางในการแก้ไขการเกิดภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ ได้แก่ การตัดตัวแปรอิสระคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงออกตัวใดตัวหนึ่ง ให้พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามของตัวแปรคู่ นั้น โดยเลือกตัวที่มีค่าสูงไว้ (นัจรีภรณ์ สิมมารุณ. 2561: 28) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงตัดตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันสูงออก ได้แก่ ตัวแปร log_CR log_ACP log_AIP และ log_APP โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่มีค่าต่ำกว่า จึงเหลือตัวแปรอิสระที่ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ log_QR log_RT log_IT และ log_AP

ผลของการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินใดบ้างมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิ ส่วนอัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

สมมติฐานที่ 3 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบ ต่ออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพคล่องทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.01 เท่า และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.58 เท่า แสดงให้เห็นว่าใน 1 รอบระยะเวลาการดำเนินงานนั้นบริษัทมีสภาพคล่องดี เพราะบริษัทมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สินหมุนเวียน ทำให้มีความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนในรอบระยะเวลาเดียวกันได้ แต่ผลการศึกษาของ นฤพล อ่อนวิมล, และพิชาน แสนภักดี. (2564) พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค หมวดแฟชั่น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.1025 เท่า แสดงถึงสภาพคล่องที่สูงกว่า เพราะคงสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนที่บริษัทต้องชำระถึง 8 เท่า

อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6.96 ครั้ง หมายความว่า บริษัทมีจำนวนครั้งของการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ในรอบปีเฉลี่ย เท่ากับ 6.96 ครั้ง ซึ่งอัตราส่วนนี้มีค่าเฉลี่ยยิ่งสูงยิ่งดี แสดงถึงการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อและสามารถเก็บหนี้ได้อย่างรวดเร็ว และมีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย เท่ากับ 76.95 หมายความว่า ระยะเวลาในการเก็บหนี้จากลูกหนี้ของบริษัทใช้เวลาเฉลี่ย 76.95 วัน ในขณะที่ผลการศึกษาของ นฤพล อ่อนวิมล, และพิชาน แสนภักดี. (2564) พบว่า ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค หมวดแฟชั่น เท่ากับ 83.3368 วัน หรือ 83 วัน ซึ่งอัตราส่วนนี้ควรมีระยะเวลาน้อยวันเมื่อ

เปรียบเทียบกับบริษัทอื่น แต่อย่างไรก็ตามการให้เครดิตกับลูกค้าที่เข้มงวดมาก อาจจะมีผลกระทบต่อยอดขายให้ลดลงได้

อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.84 หมายความว่า บริษัทสามารถจำหน่ายสินค้าในรอบปีได้เฉลี่ย จำนวน 2.84 ครั้ง ซึ่งจำนวนรอบที่สินค้าคงเหลือทำได้ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่สินค้าคงเหลือเข้ามาในบริษัทและจำหน่ายออกไป หากมีรอบการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือมากใน 1 ปี แสดงว่าสินค้านั้นหมุนเวียนได้ดี ส่วนระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย เท่ากับ 182.95 หรือ 183 วัน ขณะที่ผลการศึกษาของ นฤพล อ่อนวิมล, และ พิธาน แสนภักดี. (2564) พบว่า ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค หมวดแพชชั่น มีค่าเฉลี่ย 187.0210 วัน หรือ 187 วัน ซึ่งเป็นจำนวนวันที่บริษัทถือสินค้าไว้โดยเฉลี่ย ตั้งแต่เริ่มซื้อวัตถุดิบเข้าแล้วจำหน่ายออกไป โดยอัตราส่วนนี้จะบ่งบอกถึงความสามารถในการขายสินค้าคงเหลือในปริมาณสูงหรือต่ำ ทั้งนี้ เป็นการช่วยลดจำนวนเงินทุนที่จมกับสินค้าคงเหลือ ช่วยรักษาสภาพคล่องให้กับบริษัท อีกทั้งยังเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากความเสียหายหรือความล้าสมัยทางเทคโนโลยีของสินค้าอีกด้วย

อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.81 ครั้ง แสดงถึงจำนวนครั้งของการชำระหนี้ในรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งอัตราส่วนนี้ยิ่งมีค่าต่ำยิ่งดี และมีระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย เท่ากับ 107.46 วัน แต่ผลการศึกษาของ นฤพล อ่อนวิมล, และ พิธาน แสนภักดี. (2564) พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้าของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค หมวดแพชชั่น มีค่าเฉลี่ย 0.9634 ซึ่งมีค่าที่ค่อนข้างต่ำ แสดงถึงประสิทธิภาพในการ บริหารเจ้าหนี้การค้าได้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และหากจำนวนวันของระยะเวลาชำระหนี้ยิ่งมากจะยิ่งมีผลดี เพราะจะทำให้บริษัทมีเงินสดหมุนเวียนมากขึ้น เมื่อกิจการมีสภาพคล่องสูง ทำให้บริษัทมีโอกาสในการนำสภาพคล่องนี้ไปลงทุนหาผลประโยชน์อื่น ๆ เพิ่มเติมได้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.03 ซึ่งอัตราส่วนนี้ทำให้ทราบถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของบริษัทหลังจากหักค่าใช้จ่ายทุกรายการแล้ว หากมีค่าสูงแสดงว่าบริษัทนี้มีความสามารถในการทำกำไรที่ดี ซึ่งอาจจะเกิดจากการบริหารจัดการต้นทุนของสินค้าได้ดี

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.35 แต่ผลการศึกษาของ วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ. (2561) พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6.58 ซึ่งอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี เพราะหมายถึงธุรกิจสามารถสร้างกำไรหรือผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นได้มาก ทั้งเป็นการวัดประสิทธิภาพของบริษัทว่าสามารถสร้างผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นได้มากน้อยเพียงใด

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.99 แต่ผลการศึกษาของ วรัญญา ณ ราชสีมา และคณะ. (2561) พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.96 ซึ่งอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี เพราะแสดงว่าบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรสูงเมื่อเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์ที่ลงทุน ทั้งเป็นการวัดประสิทธิภาพของบริษัทว่าสามารถสร้างผลตอบแทนจากส่วนของสินทรัพย์ได้มากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ต้องมีค่าสูงเท่าใดนั้นซึ่งไม่มีคำตอบที่แน่นอน เนื่องจากในแต่ละบริษัทจะสร้างรายได้ด้วยบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งด้านรูปแบบธุรกิจ รูปแบบอุตสาหกรรม หรือปัจจัยทางเศรษฐกิจ แต่สามารถวัดผลการดำเนินงานของบริษัทได้ด้วยวิธีการ

นำค่าอัตราส่วนที่คำนวณได้มาเทียบกับค่าในอดีต เพื่อวัดการเติบโตของกำไรหรือเปรียบเทียบกับธุรกิจที่มีลักษณะการดำเนินงานที่คล้าย ๆ กันหรือเป็นคู่แข่งกัน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ พบว่า

1) อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิ ส่วนอัตราหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกค้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05 สอดคล้องกับ สุพัตรา จันทนะศิริ. (2565) พบว่า อัตราส่วนการหมุนเวียนของ สินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลกับอัตราส่วนกำไรขั้นต้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิ และจิรัญญา ตาวงษ์. (2563) พบว่า ด้านการจัดการลูกหนี้ ได้แก่ ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการลูกหนี้และบริษัทสามารถเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ดี

2) อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกค้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05 ซึ่งขัดแย้งกับ ศุภกร โพธิ์ทอง. (2564) ศึกษาบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้า และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ เหตุที่อัตราส่วนดังกล่าวไม่สอดคล้องกัน อาจจะเป็นเพราะความต่างในบริบทของรูปแบบธุรกิจหรือรูปแบบอุตสาหกรรม

3) อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่า ถ้าหากอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้ มีค่ามากขึ้น จะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์จะมีแนวโน้มที่ลดลง แต่ถ้าอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้มีค่าลดลงจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ นฤพล อ่อนวิมล, และพิชาน แสนภักดี. (2564) พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค หมวดแฟชั่น ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานต่ออัตรามูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้น ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะอัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้ที่ต่ำ เป็นการแสดงถึงอำนาจในการต่อรองกับคู่ค้าเท่านั้น ไม่ได้แสดงการเติบโตในอนาคตของบริษัท ดังนั้น ควรใช้คู่กับอัตราส่วนทางการเงินอื่น ๆ ประกอบด้วยเสมอ

ดังนั้น จากผลศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนของบริษัท หากมีค่าสูงจะแสดงถึงการมีสภาพคล่องของบริษัทนั้น แต่ผลการศึกษาครั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะสภาพแวดล้อมทางการตลาดในช่วงที่ทำการศึกษา เนื่องจากมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมาและอาจมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า อัตราส่วนสภาพคล่องไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรทุกตัวแปร แสดงว่าส่วนที่เหลือ (ที่ไม่มีความสัมพันธ์) จะเป็นผลมาจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาทดสอบ ดังนั้น ผู้ศึกษาควรนำตัวแปรอื่นที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรมาทำการทดสอบร่วมด้วย เช่น อัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ เป็นต้น

2. การศึกษานี้ เป็นเพียงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนเพียงอย่างเดียว จึงควรนำปัจจัยด้านอื่นมาพิจารณาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจเพิ่มขึ้น เช่น สถานการณ์ด้านการเมือง สภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับผลตอบแทนที่ดีและลดความเสี่ยงจากการลงทุน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษานี้ครั้งนี้อาศัยข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีจำนวนเพียง 10 บริษัท แต่ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งขนาดของธุรกิจมีความแตกต่างกัน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อข้อมูลที่เก็บได้เป็นข้อมูลที่ไม่มีความสมบูรณ์แบบปกติ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาอาจจะขาดความเชื่อมั่นต่อผู้ที่นำผลการศึกษาไปใช้

2. อัตราส่วนที่นำมาใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง ดังนั้น เพื่อให้ผลการศึกษามีความครอบคลุมและถูกต้องมากขึ้น ควรนำอัตราส่วนทางการเงินอื่น ๆ มาใช้ศึกษาร่วมด้วย เช่น อัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ลักษมีงามมีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ รวมถึงคณะกรรมการสอบป้องกันการค้นคว้าอิสระนี้ ตลอดจนเจ้าของผลงานวิจัย งานวิทยานิพนธ์และเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้นำมาประกอบการค้นคว้าอิสระและประยุกต์ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ MBA รุ่น 1 ที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือและสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายนี้ ความสำเร็จ คุณค่า และประโยชน์ที่เกิดจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่บิดามารดา อาจารย์ผู้ให้คำแนะนำ สั่งสอน ส่งเสริม และสนับสนุน ซึ่งผู้ศึกษาถือว่าเป็นพลังสำคัญให้ก้าวสู่ความสำเร็จในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา เสกตระกูล. (2564ก). *การวิเคราะห์งบการเงิน*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา, และจิตตา วานิชย์บัญชา. (2558). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 27). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- จิรัญญา ตาวงษ์. (2563). *อิทธิพลของการจัดการเงินหมุนเวียนและอัตราส่วนกระแสเงินสดที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร*. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน. (2565). *การลงทุน*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก <https://www.1213.or.th/th/moneymgt/inv/Pages/inv.aspx>
- ธารินี พงศ์พัฒน์. (2551). *การบัญชีขั้นสูง*. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล.
- นฤพล อ่อนวิมล, และพิธาน แสนภักดี. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค หมวดแพชั่น. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 7(8), 57 - 69.
- นัจรีภรณ์ สิมมารุณ. (2561). ภาวะ Multicollinearity กับ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 16(20), 23 - 29.
- มนตรี พิริยะกุล. (2544) ข้อตกลงการถดถอยและกระบวนการวิเคราะห์การถดถอย. *วารสารรวมคำแห่ง สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. 30(2), 67 - 81.
- รชต ตั้งนรารัชชกิจ. (2565). *หนี้ครัวเรือน: ปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมด้วยช่วยกันแก้*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565, จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_18Jan2022-2.aspx
- ลักขมี งามมีศรี. (2560). *เอกสารคำสอน วิชาการจัดการทางการเงินสำหรับนักบัญชี*. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วรัญญา ณ ราชสีมา, และคนอื่น ๆ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 2(2), 52 - 64.
- ศุภกร โพธิ์ทอง. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการบริหารสภาพคล่องกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุพัตรา จันทนะศิริ (2565) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดอาหารและเครื่องดื่ม. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 5(1), 232 - 249.